

Ústav romanistiky FF JU v Českých Budějovicích

Oponentský posudek na bakalářskou práci

Název práce: **Opisné slovesné vazby s významem konce slovesného děje**
Autorka práce: **Nikola Burešová**
Vedoucí práce: **PhDr. Jana Pešková, Ph.D.**

Autorka si zvolila velice zajímavé téma, které přináší i zajímavé závěry pro kontrastivní pozorování slovesných opisných vazeb. Práce je logicky strukturovaná a její silnou stránkou je autorčin jazykový projev: výklad je náležitě utříděn, předložen v logickém sledu, čímž je usnadněno plynulé a nerušené čtení, kterému napomáhá příjemné formální zpracování a dobrá stylistická úroveň.

Autorka nejprve představuje kategorii povahy slovesného děje, pro kterou uvádí příklady různých opisných vazeb (kap. 2.1), a v následující kapitole vysvětluje, co je opisná vazba a jaká jsou kritéria pro její identifikaci (nemožnost pasivace, selekce argumentů u pomocného slovesa, pozice klitik, nemožnost vstupovat do vytýkacích konstrukcí). Následuje představení různé terminologie (nechybí zde údaje v pozn. p. č. na str. 21 – 22?) a výklad o typech spojení mezi slovesem pomocným a slovesem plnovýznamovým (zde je chyba v příkladu – stejná opisná vazba je uvedena pod různými typy na str. 22: *Ha de saberse* a *Habrá de ir* – jedná se skutečně o předložku?).

V další kapitole se autorka zaměřuje podrobněji na klasifikaci opisných vazeb, přičemž se opírá o dvě zásadní publikace – jednu obecně gramatickou (Gómez Torrego) a jednu monografickou (García Fernández); poté již přistupuje ke konkrétním opisným vazbám označujícím konec slovesného děje, jež ukončuje kapitolkou o ustálených slovesných vazbách (*locuciones verbales*), které je třeba odlišovat od opisných vazeb. Zde asi vypadl název kapitoly shrnující celou teoretickou část: výklad o ustálených spojeních přechází volně do závěrečného shrnutí.

Teoretickou část považuji za logicky strukturovanou a dobře zvládnutou syntézu pohledů na slovesné opisné vazby, nemám k ní výhrady, pouze směřuji autorce několik dotazů/podnětů, které mohou být použity pro účely obhajoby:

1. Na str. 10 autorka představuje klasifikace významů PSH dle Zavadila & Čermáka. Souhlasí s klasifikací vazby *estar por* + *INF* jako „dispozitivní ingresivnost“? Kam by zařadila vazbu *estar para* + *INF*, která není zmíněna?
2. Je pro použití imperfekta v příkladu *Acababa de ducharme cuando sonó el teléfono* (str. 11) dostačující vysvětlení, že „pretéríta imperfekta užijeme, jestliže děj považujeme za déle trvající“ (str. 11)? Jak by autorka vysvětlila sice menšinové, ale možné použití indefinida, viz např. *Cuando los invitados acabaron de comer, mil quinientos figurantes vestidos con los trajes* (příklad z CREA)?
3. Na str. 31 autorka hovoří o významech vazby *acabar de* + *INF*: jeden pro nedávnou minulost, druhý je aspektuální. Pro něj by mělo platit, jak je zde uvedeno, že „slovesa

plnovýznamová musí být pouze ta, jejichž sémantický význam je dokonavý.“ Jaká by tedy byla interpretace příkladů se slovesy s jasnou teličností *llegar, romper*, které však byly uvedeny pro význam první (str. 30 – 31)?

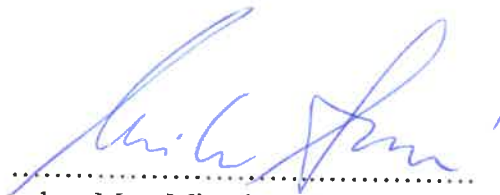
V praktické části se autorka v paralelním korpusu InterCorp zaměřuje na terminativní vazby *acabar de + INF, terminar de + INF, dejar de + INF, cesar de + INF* a *parar de + INF*, které vyhledává pomocí správně zvolených tagů. Výchozím bodem pro dotaz je konkrétní vazba, kterou autorka sleduje ve dvou směrech: jednak v cílovém jazyce - španělštině jako důsledek překladu z češtiny, a jednak ve výchozím jazyce - španělštině jako předlohy pro překlad do češtiny. Autorka pro každou opisnou vazbu pracuje s dostatečným počtem výskytů k analýze, vazby pozoruje jednak v beletrii (*Core*), jednak v *PressEuro*. Zjištěné výsledky jsou přehledně uspořádány do tabulek; zde oceňuji, že autorka rovnou výsledky sumarizuje a nepopisuje každý jednotlivý výskyt.

Dle mého názoru je zvolená metoda práce zajímavá: umožňuje autorce pozorovat „ekvivalenty“ a vyslovit se i k tendencím v překladu. Nicméně domnívám se, že potenciál, který vzorek nabízí, zůstal v některých aspektech nevyužitý. Zde uvádím své připomínky, které – jako ty výše zmíněné – mohou být využity pro účely obhajoby.

4. Postrádám objasnění, jak je vzorek analyzován z hlediska češtiny. Autorka používá kolonky jako „minulý čas“, „přítomný čas“, „prefix x-“, atp. Zde by bylo vhodné vysvětlit, na základě čeho jsou jednotlivé výskyty klasifikovány. Například jak autorka přistupuje k prefixům? Proč někdy řadí slovesný tvar s prefixem k „minulému času“, jindy k „prefixu“? Viz např. *zmrazil vs. zrovna ztratil* (str. 42), *odpraví (=popraví), pokochat* (str. 45), *utichlo* (str. 49).
5. S výše uvedeným souvisí i tento bod: škoda, že se autorka spokojila s kategorií „minulý čas“ a „přítomný čas“; tím se připravila o pozorování vidové kategorie v češtině. Vzhledem k terminativnosti vazby předpokládám výskyt zejména perfektivních tvarů v češtině; nevyskytly se nějaké příklady nedokonavého vidu, a pokud ano, v jakých kontextech?
6. V teoretické části se neobjevuje výklad o vazbě *dejar + de* v negaci, zcela logicky, neboť její význam je kontinuativní. Ovšem mezi vyhodnocovanými výskyty se tato vazba objevuje (str. 49: *no deja de subir*, str. 53: *no ceso de jugar*, str. 56 *no parar de ...* a další). Jak autorka k vyhodnocení této vazby přispupovala? Domnívám se, že pokud ji zařadila k vazbám terminativních, došlo ke zkreslení výsledků analýzy.
7. Obecně postrádám hlubších komentářů ke zjištěným výskytům. Ty se nabízí zejména ohledně vidovosti, u nedokonavého přítomného času (*cituji*, str. 41), u adverbii (*ted*, str. 42), atp. Rovněž by se mi líbilo vidět nějaký obecnější závěr a diskuzi k výsledkům, například ve kterém směru překladu (čeština > španělština nebo naopak) se objevují jaké tendence, ale chápu, že toto nebylo hlavním cílem práce.
8. Poslední dotaz směřuji k volbě textů *PressEurope*, v nichž autorka chce pozorovat, podobně jako u beletrie, „překlad opisných vazeb do češtiny“ (str. 43). Lze skutečně u těchto textů hovořit o překladu? A pokud ano, lze ověřit, zda se jedná o překlady ze/do španělštiny?

Vzhledem k výše uvedenému se domnívám, že Nikola Burešová splnila zadání a že její práce splňuje nároky kladené na tento typ kvalifikačních prací, protož tuto práci **doporučuji k obhajobě** a předběžně ji hodnotím známkou **velmi dobře** s tím, že výsledná známka bude stanovena na základě obhajoby.

V Českých Budějovicích, 3. června 2019.

.....
doc. Mgr. Miroslava Aurová, Ph.D.

